

РЕШЕНИЕ

№ 627

гр. Ямбол, 29.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ЯМБОЛ, XI СЪСТАВ, в публично заседание на тридесет и първи октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Весела К. Спасова

при участието на секретаря Т. С. К.
като разгледа докладваното от Весела К. Спасова Гражданско дело № 20212330103644 по описа за 2021 година

Подадена е искова молба от Ц. А. А. от с.И. обл. Я. и В. А. А. от с.С. обл. Я. срещу М. Н. С. от от с.Р., общ.Н., в която се твърди, че ответницата и общата наследодателка на страните В. Д. Ш. са инициирали дело за делба на земеделски земи, придобити по наследяване от Д. К. Б., находящи се в землището на с.Л., общ.С., обл. Я.. В хода на производството е починала В. Д. Ш.. Първоначално ищците са били конституирани като правоприемници в процеса, но след представянето на удостоверение от нотариус за депозирано пред него саморъчно завещание от 09.01.2019 г. в полза на М. С., съдът е отменил определението за конституиране. Завещанието, с което са предоставени всички движими и недвижими имущества, е нищожно, тъй като при съставянето му не са спазени изискванията на чл. 25, ал. 1 от ЗН- да бъде изцяло написано ръкописно от самия завещател, да съдържа означение на датата, когато е съставено, и да е подписано от него, подписът да е поставен след завещателните разпореждания. Завещателката е била на 92 г. с изключително влошено зрение и заболявания, пречатващи възможността да го напише. Налице е разлика в почерка и подписа □ с други нейни документи. Освен това е нищожно на осн. чл. 19 от ЗН, тъй като завещателката не е била

собственик на 10/80 идеални части от имотите в землището на с.Л. към момента на откриване на наследството. Ищецът Ц. А. се е бил снабдил с констативен нотариален акт за право на собственост по давност и наследство № **** от 14.12.2015 г. на 37/80 ид.ч. от недвижими имоти, находящи се в землището на с.Л., които е продал с нотариален акт № **** от 14.12.2015 г. на А. А. М., продал ги от своя страна с нотариален № **** от 16.12.2015 г. на „Елана Агрокредит“ АД-С. В. Д. Ш. е предявила иск за отмяна на констативния нот. акт на ищеца и съдът го е уважил, но решението е влязло в сила на 24.02.2020 г. Поради това завещанието е недействително по отношение на 10/80 идеални части от имотите: поземлен имот с идентификатор № 43615.260.181, номер по предходен план: ***, находящ се в местността „***“ с площ от 36 294 кв.м. с начин на трайно предназначение на територията - нива, при съседи: ПИ с идентификатор № 43615.260.330, № 43615.260.222. ПИ №43615.260.230. ПИ № 43615.260.240. ПИ № 43615.260 251. ПИ № 43615.260.184, ПИ № 43615.260.183. ПИ № 43615 260.170. ПИ № 43615.260.160, ПИ № 43615.260.150, ПИ № 43615.260.143; поземлен имот с идентификатор № 43615.30.350, находящ се в местността „****“ с площ от 39,790 дка, представляващ нива, при граници: ПИ с идентификатор № 43615.300.340, № 43615.30.406, ПИ № 43615.30.360 и ПИ № 43615.30.4; поземлен имот с идентификатор № 43615.90.350, находящ се в местността „****“ с площ от 7,549 дка, представляващ нива, при граници: ПИ с идентификатор № 43615.90.281. № 43615.110.414. ПИ № 43615.90.340 и ПИ № 43615.90.330; поземлен имот с идентификатор № 43615.60.103, находящ се в местността „***“ с площ от 13,705 дка - нива, при граници: ПИ с идентификатор № 43615.60.113, № 43615.60.33, ПИ № 43615.60.117, ПИ № 43615.60.118, ПИ № 43615.60.170, ПИ № 43615 60.102; поземлен имот с идентификатор № 43615.120.25, находящ се в местността „**** “ с площ от 9, 601 дка - нива при граници: ПИ с идентификатор № 43615.120.20, № 43615.120.331 ПИ № 43615.120.409, ПИ № 43615.120.90; поземлен имот с идентификатор N 43615.300.60, находящ се в местността „****“ с площ от 7, 696 дка - нива, при граници: ПИ с идентификатор № 43615.350.5, № 43615.300.70, ПИ № 43615.290.119, ПИ № 43615.300.50; поземлен имот с идентификатор № 43615.300.4, находящ се в местността „****“ с площ от 11,400 дка- нива, при граници: ПИ с идентификатор 43615.300.43, № 43615.300.204, ПИ 43615.230.119. Поради това се иска съдът да обяви на

основание чл. 42, б. „б" от ЗН вр. чл.25 от ЗН нищожността на саморъчното завещание, евентуално да приеме за установено, че е недействително на осн. чл. 19 ал.1 от ЗН по отношение на изброените имоти, и да осъди ответника да заплати разноските по делото.

В с.з. исковите се поддържат.

В срока по чл.131 от ГПК ответницата оспорва исковите като неоснователни. Сочи, че завещателката е написала сама завещанието и го е подписала и не е страдала от психични болести, нито е приемала лекарства, отразяващи се на разсъдъка ѝ. Тъй като ответницата е полагала грижи за нея през последните години от живота ѝ, съзнателно ѝ е завещала идеалните части от описаните в исковата молба земи. Завещанието отговаря на изискванията на закона, както относно формата му за действителност, така и поради факта, че завещателката е била собственик на имотите до смъртта си. В производството за делба, което е във втората си фаза, ищците са поискали спирането му. Решението по първата фаза има сила и спрямо ищците, като страни по делото за делба, вкл. относно основанията за собствеността на идеалните части на завещателката. В с.з. процесуалният представител пледира за отхвърляне на исковите и присъждане на разноските по делото.

Въз основа на събраните по делото доказателства съдът приема за установено от фактическа страна следното:

По делото е безспорно, че страните, наред с други лица, са наследници по закон на В. Д. Ш., починала на 27.05.2019 г., видно и от Удостоверение за наследници № ***/25.06.2020 г. на Община Ш..

Не е спорно и че с представените по делото Решение № **** от 15.04.1998 г. и Решение № **** от 01.03.1996 г. по преписка № ****/20.02.1992 г. на ОСЗ-Я. на наследниците на Д. К. Б. и Т. Ж. е възстановено правото на собственост върху описаните в исковата молба земеделски земи. Съгласно представеното Удостоверение за наследници ***/11.02.2016 г. на Кметство-с. Л., община С., В. Д. Ш. и възходящите наследодатели по права линия на страните по настоящото дело са сред наследниците по закон на Д. К. Б..

Не е спорно, че ищецът Ц. А. се е бил снабдил с констативен нотариален акт за право на собственост по давност и наследство № ****, дело ***** от 14.12.2015 г., копие от който е представено по делото, относно 37/80 ид.ч. от

недвижимите имоти, находящи се в землището на с.Л., които е продал с представения нотариален акт № **** от 14.12.2015 г. на А. А. М.. С нотариален № **** от 07.09.2015 г. Ц. А. е дарил на А. А. М. и 3/80 ид.части от земите. Последният е продал от своя страна имотите с нотариален № **** от 16.12.2015 г. на „Елана Агрокредит“ АД-С.

Не е спорно, че В. Д. Ш., ответницата и още един от наследниците на Д. К. Б. са предявили иск за делба на имотите с искане за отмяна на констативния нот. акт на Ц. А.. С Решение № ***/14.03.2017 г. по гр.д.*****2016 г. на ЯРС, поправено с Решение № ***/12.04.2017 г. на ЯРС, е отменен акта и е допусната делба на имотите, като съдът е определил на В. Д. Ш. квота от 10/80 ид. части, както и е определил квотите на останалите съделители, вкл. В. А. (3/80), М. С. (5/80), „Елана Агрокредит“ АД-София (43/80). Решението е влязло в сила на 24.02.2020 г. - удостоверена върху него от съда дата.

По делото е представено заверено от нотариус Д.Л. копие на саморъчното завещание от 09.01.2019 г. на В. Д. Ш., според което завещава на М. Н. С. всичките си недвижими и движими имоти, вкл. идеалните си части от земеделска земя, находяща се в землището на с.Л., общ.С., обл. Я., включваща процесните имоти. Под текста е поставена дата и подпис на завещателката.

Свид. С. – съпруг на ответницата- дава показания, че В. Ш. е живяла при тях в с.Р. в последните си години, непосредствено преди да почине. Преди това е била в старчески дом в гр.Ш., но условията там са били лоши – обитавала е стая с пет жени, прозорецът е бил постоянно отворен. Съпрузите С. са я взели при тях, за да я гледат. Здравословните ѝ проблеми са били свързани със затруднения в придвижването, болели са я краката. Сама се е къпела, но към края на дните си не е можела да го прави. Всичко е разбирала, разсъдъкът ѝ е бил нормален. Можела е да се храни сама до последно. Завещанието е направила по свое желание, заради това, че ответницата я е гледала. Написала го е вкъщи сама, в присъствието на свидетеля и съпругата му. Седяла е на дивана и е пишела пред тях на масата. Ползвала е очила за четене, за близко гледане, иначе е виждала и без тях.

Вещото лице Г.М.-графолог- дава категорично заключение, че почеркът и подписът в саморъчното завещание от 09.01.2019 г. на В. Д. Ш. са

изпълнени от нея. Експертът е работил по оригинала на завещанието, предоставен му от нотариус Д.Л., като е ползвал сравнителен материал, представен от ищите, както и находящ се в делбеното дело, вкл. пълномощното на адвоката от съделителката Ш.. Заключението подробно анализира общите и частни признаци (над 20), в които намира съвпадения с почерка и подписа от сравнителните материали.

Вещото лице Б. по повторната графологична експертиза дава същото заключение, запознавайки се с оригинала на завещанието, ползвайки за сравнителен материал нотариални актове от 05.04.2016 г., съхранявани в оригинал в Службата по вписвания-гр.Ш. и в архива на нотариус К.М., с район на действие РС-Ш.. Заверено копие от нотариалния акт е изискано по делото от АП, СП-Ш., по искане на ищите. В документа се съдържа подпис на лицето, а и саморъчно изписване на името. Изводът на вещото лице е категоричен, базиран на по-нова методика на изследване от тази на предходния експерт.

Въз основа на горното съдът прави следните правни изводи:

Предявени са обективно и субективно съединени иски с правно осн. чл. 42 б."б" пр.2 от ЗН и чл. 19 ал.1 от ЗН, като вторият иск е съединен при условията на евентуалност.

Съгласно чл. 42 от ЗН завещателното разпореждане е нищожно, когато при съставянето на завещанието не са спазени разпоредбите на [чл. 24](#), съответно чл. 25, ал. 1. Съгласно последната разпоредба, саморъчното завещание трябва да бъде изцяло написано ръкописно от самия завещател, да съдържа означение на датата, когато е съставено, и да е подписано от него. Подписът трябва да бъде поставен след завещателните разпореждания.

По делото са изготвени две графологични експертизи, по които е направен категоричен извод, че почеркът и подписът в завещанието са на едно и също лице-В. Ш.. Съдът кредитира заключенията като компетентни, обосновани и обективни. С оглед на това не е назначил трета експертиза, каквото е искането на ищите. Съгласно практиката на ВКС по приложението на чл. 201 от ГПК, обективирана в Решение 542/07.02.2012 г. по гр.д.№ 1083/2010 г., IV г.о. на ВКС, по чл.290 от ГПК, за разлика от стария ГПК, при който всяко оспорване на заключението водеше до назначаване на нова експертиза, то при действието на новия ГПК, за да направи това, съдът следва да вземе

становище по претендираните от страната недостатъци на заключението и само ако прецени, че е необосновано и възниква съмнение за неговата правилност, възлага повторно заключение. Обсъжданата хипотеза в случая не е налице. Поради това съдът не е уважил искането. Първата експертиза е работила по представени от самите ищци документи, както и находящи се сравнителни образци в делбеното дело. Втората е ползвала посочения от ищите нотариален акт в оригинал. И двете вещи лица са изследвали оригинала на завещанието, съхраняван от нотариуса. Съдът е обосновал преценката си относно неприложимост на чл. 201 от ГПК, отхвърляйки искането за трета графологична експертиза (било тройна или с по-малко вещи лица) с доводи за неоснователност на възраженията. Посочил е, че отговорите на експертите по приетите заключения са заявени с категоричност и са аргументирани, вкл. при разпита в с.з., като е изтъкнал, че експертизата не е писмено доказателство, а се събира чрез непосредствено изслушване в открито с.з. Това, че второто вещото лице е изложило по-накратко от първото констатациите, въз основа на които е направило изводите си, не означава необоснованост. Посочени са съображенията, въз основа на които е направен крайният извод, вкл. и в с.з. Експертът заявява, че е ползвал по-нова методика на изследване от тази на предходния, свързана с по-подробно описание. Вещото лице Б. е използвало два екземпляра на нотариалния акт, в който се съдържат подписи на лицето, а и саморъчно изписване на името. Касае се за безспорни образци, предвид нотариалното удостоверяване на осъществените пред нотариуса факти, видно от представения по делото нотариален акт от 2016 г.. Отказвайки назначаването на трета експертиза съдът подробно е обсъдил в постановеното определение доводите на ищите, вкл. относно несъответствие на някои от констатациите на двете вещи лица. Отчел е обстоятелството, че второто в.л. не е посочило, че почеркът от завещанието е със „средна степен на обработеност“, както са твърдели ищите, а че е със „средна до ниска“ степен, което съответства на констатацията на др. в.л.: „под средната“. Изтъкнал е, че крайният извод в заключенията на двете вещи лица е идентичен, при което не може да се приеме, че възниква съмнение в тяхната неправилност.

Следователно саморъчното завещание, представено по делото и оспорено от ищите, е съставено в изискуемата от Закона за наследството /чл.25 ал.1/ форма: написано е ръкописно от самия завещател, съдържа означение на

датата на съставяне и е подписано от него, като подписът е положен след завещателните разпореждания. Поради това искът по чл. 42 от ЗН следва да се отхвърли.

Предвид осъществяването на условието за произнасяне по евентуалния иск, съдът дължи такова.

Съгласно чл. 19 ал.1 от ЗН, заветът на една определена вещ е недействителен, ако завещателят не е собственик на тази вещ при откриване на наследството.

Както е приел ВКС в Решение № 223 от 17.12.2015 г. по гр. д. № 2285/2015 г., г. к., I г. о., разпоредбата на чл. 19 ЗН намира приложение само по отношение на заветите, но не и по отношение на общото завещание.

Според чл. 16 ал.1 завещателните разпореждания, които се отнасят до цялото или до дробна част от цялото имущество на завещателя, се наричат общи и придават качеството на наследник на лицето, в полза на което са направени. Ал.2 урежда заветите- завещателните разпореждания, които се отнасят до определено имущество- те са частни и придават качеството на заветник.

В случая В. Ш. е завещала „всичките си недвижими и движими имоти“. Т.е. завещанието е универсално, а не завет, независимо от споменаването и на конкретни имоти. Разпоредбата на чл. 19 ал.1 не намира приложение.

Освен това завещателят при откриване на наследството е притежавал имуществото, с което се е разпоредил, съгласно чл. 19 ал.1 от ЗН. Преди смъртта му са издадени и влезли в сила решенията на ПК, с които се признава правото на възстановяване на собствеността върху наследствените от Д. Бетев земеделските земи. Въз основа на наличието на правопораждащия факт за правото на собственост на В. Ш. делбеният съд по гр.д. ****2016 г. на ЯРС е допуснал делбата и по отношение на тази съделителка с Решение № ***/14.03.2017 г.. Определил е делът ѝ от съсобствеността -10/80 ид. части от процесните имоти. Решението е влязло в сила и се ползва със сила на пресъдено нещо, вкл. по отношение на ищцата А. като съделител. По отношение на ищеца А.- спорът относно участието му в делбеното дело подлежи на решаване в рамките на специалното исково производство (дали има качеството на наследник по закон на починалата във втората фаза съделителка). Изложените в настоящата искова молба доводи, че

завещателката не е притежавала в патримониума си към момента на завещанието процесните имоти, доколкото решението за уважаване на иска за отмяна на констативния нот. акт на Ц. А. е влязло в сила на 24.02.2020 г. , са неоснователни. Констативният нотариален акт няма конститутивно действие. С него са признати права, които титулярът по него няма. Признаването от нотариуса на лицето за собственик не води до изгубване на правото на собственост на В. Ш.. Съгласно чл. 99 от ЗС, правото на собственост се изгубва, ако друг го придобие или ако собственикът се откаже от него. В случая не е налице никоя от хипотезите на нормата. Титулярът по констативния нотариален акт не е придобил правата по него, съответно не са прехвърлени със сключените впоследствие разпоредителни сделки. Приложение намира правният принцип, че никой не може да прехвърли повече права, отколкото има (*Nemo dat quod non habet*). Както е изтъкнал ВКС в Тълкувателно решение № 3 от 29.11.2012 г. по тълк. д. № 3/2012 г., ОСГК, вещнопрехвърлителното действие на сделка, сключена с нотариален акт, настъпва само тогава, когато праводателят е бил титуляр на вещното право. Ако той не го притежава, то не настъпва и вещнопрехвърлителният ефект на сделката. В случая делбеният съд е отрекъл това право. Следователно В. Ш. е притежавала правото на собственост към момента на завещанието и искът е неоснователен. Следва да бъде отхвърлен като такъв.

При този изход от делото искането на ответницата за присъждане на разносните следва да се уважи на осн. чл. 78 ал.3 от ГПК.

Ето защо ЯРС

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Ц. А. А. от с.И. обл. Я. и В. А. А. от с.С. обл. Я. срещу М. Н. С. от от с.Р., общ.Н., *** иск – да бъде признато за установено, че саморъчното завещание от 09.01.2019 г. на В. Д. Ш., с което е завещала на М. Н. С. всичките си недвижими и движими вещи, е нищожно на основание чл. 42, б. "б" от Закона за наследството.

ОТХВЪРЛЯ предявения от Ц. А. А. от с.И. обл. Я. и В. А. А. от с.С. обл. Я. срещу М. Н. С. от от с.Р., общ.Н. иск – да бъде признато за установено, че саморъчното завещание от 09.01.2019 г. на В. Д. Ш., е недействително на основание чл. 19 ал.1 от ЗН от Закона за наследството по отношение на 10/80

идеални части от имотите, находящи се в землището на с.Л. : поземлен имот с идентификатор № 43615.30.350, находящ се в местността „****“ с площ от 39,790 дка, представляващ нива, при граници: ПИ с идентификатор № 43615.300.340, № 43615.30.406, ПИ № 43615.30.360 и ПИ № 43615.30.4; поземлен имот с идентификатор № 43615.90.350, находящ се в местността „****“ с площ от 7,549 дка, представляващ нива, при граници: ПИ с идентификатор № 43615.90.281. № 43615.110.414. ПИ № 43615.90.340 и ПИ № 43615.90.330; поземлен имот с идентификатор № 43615.60.103, находящ се в местността „***“ с площ от 13,705 дка - нива, при граници: ПИ с идентификатор № 43615.60.113, № 43615.60.33, ПИ № 43615.60.117, ПИ № 43615.60.118, ПИ № 43615.60.170, ПИ № 43615 60.102; поземлен имот с идентификатор № 43615.120.25, находящ се в местността „**** “ с площ от 9, 601 дка - нива при граници: ПИ с идентификатор № 43615.120.20, № 43615.120.331 ПИ № 43615.120.409, ПИ № 43615.120.90; поземлен имот с идентификатор N 43615.300.60, находящ се в местността „****“ с площ от 7, 696 дка - нива, при граници: ПИ с идентификатор № 43615.350.5, № 43615.300.70, ПИ № 43615.290.119, ПИ № 43615.300.50; поземлен имот с идентификатор № 43615.300.4, находящ се в местността „****“ с площ от 11,400 дка- нива, при граници: ПИ с идентификатор 43615.300.43, № 43615.300.204, ПИ 43615.230.119; поземлен имот с идентификатор № 43615.260.181, находящ се в местността „***“ с площ от 36, 294 дка, при съседни: ПИ с идентификатор № 43615.260.330, № 43615.260.222, ПИ №43615.260.230, ПИ № 43615.260.240, ПИ № 43615.260 251, ПИ № 43615.260.184, ПИ № 43615.260.183, ПИ № 43615 260.170, ПИ № 43615.260.160, ПИ № 43615.260.150, ПИ № 43615.260.143.

ОСЪЖДА Ц. А. А. от с.И. обл. Я. ЕГН ***** и В. А. А. от с.С. обл. Я., ЕГН ***** да заплатят на М. Н. С. от от с.Р., общ.Н., ***, ЕГН ***** направените по делото разноси в размер на 800 лв.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването на страните пред ЯОС.

Съдия при Районен съд – Ямбол: _____